

การจัดกิจกรรมการเล่นไทยเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย

Organizing Thai Play Activities to Develop Social Skills of Early Childhood Young children

ชลิดา สินธุกุม^{1*} และจุฑาทิพย์ ธรรมสิริวัฒน์²

CHALIDA SINTHUKHUM^{1*} and JUTATIP THUMSIRIWAT²

วันที่รับบทความ (Received)
26 เมษายน 2565

วันที่ได้รับบทความฉบับแก้ไข (Revised)
28 พฤษภาคม 2565

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted)
4 มิถุนายน 2565

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาผลการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นไทย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นเด็กปฐมวัยอายุระหว่าง 4-5 ปี โรงเรียนพัฒนาเด็กศรีจันทร์ สังกัดเทศบาลเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นอนุบาลปีที่ 2/1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 26 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ผู้ศึกษาได้ค้นคว้า ทำการวิจัยในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 ระยะเวลา 8 สัปดาห์

เครื่องมือ ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมการเล่นไทยเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยจำนวน 8 แผน และแบบสังเกตทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย

ผลการวิจัยพบว่า

1. กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นไทยเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยมีทักษะทางสังคมหลังการจัดกิจกรรมการเล่นไทยเพิ่มขึ้น

คำสำคัญ : กิจกรรมการเล่นไทย, ทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย, การศึกษา

Abstract

Provision of Thai play activities to develop social skills of early childhood

The research objective was to study the development of social skills of early childhood through the provision of Thai play activities. The samples used in this research, selected by purposive sampling from 2/1 kindergarten class in the second semester of 2020 academic year, were 26 of 4-5 years old early childhood of Srichan Child Development School, affiliated to Khon Kaen municipality, Khon Kaen province. The research time series was 8 weeks. The

¹ นิสิต การศึกษาระดับบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² อาจารย์ สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

instruments of this research were 8 Thai play activity plans and social skills of early childhood observation form.

The result of study was found that the early childhood who were provided by Thai play activities had higher average scores of social skills.

Keywords: Thai play activities, Early childhood social skills, Education

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม เศรษฐกิจ รวมไปถึงความเจริญก้าวหน้าทางด้านวัตถุที่มีการพัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ทำให้รูปแบบการดำรงชีวิตในปัจจุบันมุ่งเน้นในด้านการแข่งขันมากขึ้น ทำให้หลายคนหลงลืมไปว่าแท้จริงมนุษย์เป็นสัตว์สังคม สิ่งที่ทำให้มีความสำคัญ คือ การอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างมีความสุข การช่วยเหลือ การแบ่งปัน การมีความร่วมมือซึ่งกันและกันในสังคม ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นที่ทำให้สังคมที่เจริญอย่างแท้จริง การพัฒนามนุษย์คือการศึกษาดังแต่ช่วงของเด็กปฐมวัยเพราะเด็กในวัยนี้คืออนาคตของประเทศชาติ จึงควรได้รับการส่งเสริมและเรียนรู้อย่างเต็มที่ในทุกด้าน

การส่งเสริมทักษะทางสังคมสำหรับเด็กปฐมวัยนั้นมีหลายรูปแบบ ครูจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญเป็นอย่างมากในการเลือกจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย ทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้และฝึกฝนพัฒนาการที่ดีในการเข้าสังคมซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานในการอยู่ร่วมกันในสังคม จึงเป็นสิ่งที่ควรได้รับการปลูกฝังเป็นอย่างยิ่ง (ัญญาลักษณ์ งามแสง, 2559: 1) การจัดประสบการณ์โดยใช้การละเล่นเป็นวิธีการที่ช่วยให้เด็กได้เรียนรู้เรื่องต่าง ๆ อย่างสนุกสนานโดยเด็กเป็นผู้เล่นเองทำให้ได้รับประสบการณ์ตรง เป็นวิธีการที่เปิดโอกาสให้เด็กมีส่วนร่วมสูง (ทีศนา เขมมณี, 2551: 81) ทำให้เด็กเป็นผู้ที่กระตือรือร้น สนใจที่จะเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว ตลอดเวลาการเล่นเป็นสิ่งที่นำเด็กไปสู่การเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว และการเล่นนี้ต้องมีจุดมุ่งหมาย ในขณะที่เด็กเล่นเด็กจะเกิดการเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กันด้วย การที่เด็กมีความกล้าแสดงออก ฝึกการยอมรับกฎกติกาจะช่วยให้เด็กมีความพร้อมที่จะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ มีระเบียบวินัย เด็กได้เรียนรู้กฎเกณฑ์ของสังคมจากกลุ่มเพื่อน (สิริมาภิญาอนันตพงษ์, 2547: 98)

การเล่นมีบทบาทสำคัญยิ่งในการส่งเสริมพัฒนาการและความเจริญของเด็กวงการศึกษาปฐมวัย สอดคล้องกับ โฟรเบล (Froebel) บิดาแห่งการศึกษาปฐมวัยที่ได้อธิบายว่า การเล่นเปรียบเสมือนเมล็ดพันธุ์ที่เป็นพื้นฐานแห่งความเจริญงอกงามแห่งการเรียนรู้ในระยะต่อมา มอนเตสซอรี (Montessori) แพทย์หญิง นักการศึกษาปฐมวัยผู้มีชื่อเสียงชาวอิตาลีให้ความเห็นว่า การเล่นเป็นงานของเด็ก ทำให้เด็กได้แสดงออกถึงความรู้สึกความเป็นตัวตน และก่อเกิดเป็นบุคลิกภาพโดยรวม การละเล่นของเด็กไทย เป็นทั้งการเล่น (Play) และเกม (Game) มุ่งเน้นความสนุกสนานเพลิดเพลิน ช่วยส่งเสริมบุคลิกภาพของเด็ก ไม่ว่าจะเป็นทางกาย และทางจิตใจ ฝึกให้เป็นผู้ที่มีระเบียบวินัยและความรับผิดชอบ มีความสามัคคีในหมู่คณะ เมื่อเติบโตขึ้นเด็ก ๆ เหล่านี้ ก็จะมีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะเป็นกำลังของชาติอันเป็นคุณค่าทางสังคมอันพึงปรารถนา (วิเชียร เกษประทุม, 2554) และยังสอดคล้องกับมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 2560 ในด้านพัฒนาการด้านสังคม

ทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยเป็นการแสดงออกในการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและสิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องกับแผนที่สังคมได้รับ พัฒนาการที่แสดงออกบ่งบอกให้เห็นถึงเจตคติและค่านิยมเฉพาะของบุคคลนั้น ผู้ที่มีการพัฒนาการทางด้านสังคมดีจะมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้อื่น เข้าใจความรู้สึกของผู้อื่นเช่นเดียวกับตนเอง (กุลยา ตันติผลาชีวะ, 2554: 127) และทักษะทางสังคมที่จำเป็นในปัจจุบันได้แก่ 1.การรู้จักตนเอง หรือความสามารถในการรับรู้อารมณ์และความคิดที่เกิดขึ้นในตน กับผลกระทบที่อารมณ์และความคิดจะมีต่อพฤติกรรมของตนเอง การมีความเชื่อมั่นในตนเองและมองโลกในแง่ดี 2.การจัดการกับตนเองได้ หรือความสามารถในการกำกับอารมณ์ ความคิดและพฤติกรรมตนเองอย่าง 3.การรู้จักสังคม ความสามารถที่จะ “เอาใจเขามาใส่ใจเรา” ซึ่งจะนำไปสู่ความเข้าใจและเห็นอกเห็นใจคนที่มีความพื้นฐานชีวิตหรือวัฒนธรรมที่แตกต่างจากตนเอง 4.การมีทักษะสร้างความสัมพันธ์ คือทักษะในการสร้างความสัมพันธ์และรักษาความสัมพันธ์ต่อผู้อื่นให้เหมาะสม บนความเคารพในความแตกต่างของบุคคลหรือกลุ่ม ซึ่งรวมไปถึงความสามารถในการสื่อสารได้อย่างชัดเจน การรับฟังอย่างตั้งใจ การร่วมมือกัน การไม่ยอมรับแรงกดดันทางสังคมที่ไม่เหมาะสม การต่อรองในความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์ และการร้องขอความช่วยเหลือหรือให้ความช่วยเหลือเมื่อจำเป็น และ 5.การมีทักษะการตัดสินใจที่รับผิดชอบ คือ ความสามารถในการเลือกพฤติกรรมทั้งส่วนตัวและต่อสังคมที่น่าเชื่อถือและสร้างสรรค์บนมาตรฐานทางจริยธรรม ความใส่ใจต่อความปลอดภัย บรรทัดฐานสังคม ผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำของตน และความอยู่ดีมีสุขทั้งของตนเองและผู้อื่น ซึ่งหากเด็กปฐมวัยเกิดทักษะทางสังคมที่ดี ก็จะส่งผลให้เด็กเติบโตเป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพของประเทศ

จากรายละเอียดข้างต้น ผู้วิจัยจึงเกิดการตระหนักถึงการส่งเสริมทักษะทางสังคมให้กับเด็กปฐมวัยให้มากขึ้นโดยใช้กิจกรรมการเล่นไทย ซึ่งผลการวิจัยจะเป็นแนวทางสำหรับครู ผู้เกี่ยวข้อง และผู้ที่สนใจในการจัดกิจกรรมการเล่นไทยที่จะมาส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยต่อไป

วัตถุประสงค์ (Objectives)

เพื่อศึกษาผลการพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นไทย

วิธีการวิจัยหรือระเบียบวิธีวิจัย

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ เด็กปฐมวัยชาย - หญิง ที่มีอายุระหว่าง 4 - 5 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนพัฒนาเด็กศรีจันทร์ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ปีการศึกษา 2563 จำนวน 2 ห้อง จำนวนเด็กปฐมวัย ชาย - หญิง ทั้งหมด 52 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กปฐมวัยชาย - หญิง ที่มีอายุระหว่าง 4 - 5 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 2/1 โรงเรียนพัฒนาเด็กศรีจันทร์ ตำบลในเมือง อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1 ห้อง จำนวนเด็กปฐมวัยชาย - หญิง ทั้งหมด 26 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง 1 ห้องเรียน จำนวน 26 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้น ได้แก่ การจัดกิจกรรมการเล่นไทย

ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย ด้านการกล้าแสดงออก ด้านการเล่นและทำงานแบบร่วมมือร่วมใจ และด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

3.1 แผนการจัดกิจกรรมการเล่นไทย จำนวน 8 แผน

3.2 แบบสังเกตทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองผู้วิจัยจึงดำเนินการวิจัยตามแบบแผนการวิจัยแบบทดลองแบบกลุ่มทดลองกลุ่มเดียว วัดหลายครั้ง The Sigle group, Time series Design โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มี 2 ชนิด ได้แก่

1.1 แผนการจัดกิจกรรมการเล่นไทย จำนวน 8 แผน

1.2 แบบสังเกตทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย

2. การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าแต่ละชนิด ดังนี้

2.1 แผนการจัดกิจกรรมการเล่นไทย จำนวน 8 แผน

1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแผนการจัดกิจกรรม

2) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการเล่นไทย

3) คัดเลือกกิจกรรมการเล่นไทย จำนวน 8 เกมที่สามารถส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย ดังนี้ กระต่ายขาเดียว กากี๋ไข่ ภูกินหาง โพงพาง ซักเยื่อ มอญซ่อนผ้า ริ่งเปี้ยว ริริข้าวสาร

4) วิเคราะห์แผนการจัดกิจกรรมการเล่นไทยเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย โดยวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเล่นไทย ตามเกณฑ์ 80/80 สถิติที่ใช้คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

5) นำแผนการจัดกิจกรรมการเล่นไทย จำนวน 8 แผน เสนอ อาจารย์จุฑาทิพย์ ธรรมศิริวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษา พิจารณาเพื่อหาความสอดคล้องของจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม กิจกรรม อุปกรณ์ และการประเมินผล

6) ปรับปรุงแผนการจัดกิจกรรมการเล่นไทยให้เหมาะสมตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาไปให้ผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบพิจารณาเพื่อหาความสอดคล้องของจุดประสงค์และเนื้อหา (Item-Objective Congruence Index : IOC)

2.2 แบบสังเกตทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย

1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสังเกตทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย

2) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการและทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย

3) วิเคราะห์ทักษะทางสังคมของนักเรียนโดยการหาค่าเฉลี่ยแล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์

4) สร้างแบบสังเกตทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย

5) นำแบบสังเกตทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ปรับปรุงแก้ไข ไปทดลองใช้ (Try out) กับเด็กปฐมวัยที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาข้อบกพร่องและนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

6) นำแบบสังเกตทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยฉบับสมบูรณ์ไปทดลองใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำหนังสือขออนุญาตลงทดลองวิจัย จากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาสารคาม ไปยังฝ่ายวิชาการของโรงเรียนพัฒนาเด็กศรีจันทร์ สังกัด สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษา (สช.) จังหวัดขอนแก่น

2. ผู้วิจัยจัดกิจกรรมการเล่นไทย จำนวน 8 แผน โดยใช้เวลาสอนแผนละ 30 นาที 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 วัน รวม 4 ชั่วโมง และมีการบันทึกการสังเกตพฤติกรรมของเด็กปฐมวัยหลังจากการจัดกิจกรรมแล้วเสร็จทุกครั้ง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำคะแนนของแบบสังเกตพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเล่นไทยเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย มาหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. นำคะแนนมาเปรียบเทียบกันในแต่ละสัปดาห์หลังจากการจัดกิจกรรมการเล่นไทยสถิติพื้นฐานที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ยของคะแนน และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน (Standard Deviation)

ผลการวิจัย

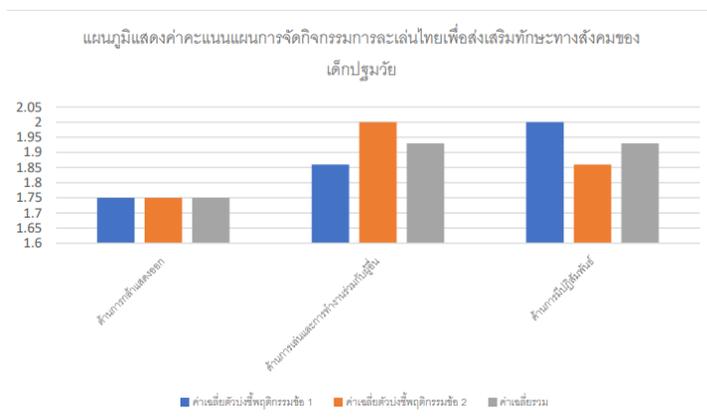
ผลการศึกษาการสังเกตพฤติกรรมของเด็กปฐมวัย หลังใช้แผนการจัดกิจกรรมการเล่นไทยเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย ใน 8 สัปดาห์ มีคะแนนเฉลี่ยในสัปดาห์ที่ 1 2 อยู่ในระดับที่ดี และสัปดาห์ที่ 3 4 5 6 7 8 อยู่ในระดับที่ดีมาก ซึ่งถือว่าผ่านเกณฑ์ 80% ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

ตารางที่ 1 สรุปคะแนนผลการศึกษาศักยภาพการสังเกตทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย หลังใช้แผนการจัดกิจกรรมการเล่นไทยเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยใน 8 สัปดาห์

ทักษะทางสังคม	ตัวบ่งชี้พฤติกรรม	ค่าเฉลี่ย	แปลผล	ค่าเฉลี่ยรวม	แปลผล
การกล้าแสดงออก	แสดงออกด้านการพูดด้วยความมั่นใจ เสียงดัง ฟังชัด	1.75	ดี	1.75	ดี
	การลงมือทำกิจกรรมด้วยตนเอง	1.75	ดี		
การเล่นและทำงานแบบร่วมมือร่วมใจ	การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	1.86	ดีมาก	1.93	ดีมาก
	เล่นหรือทำงานร่วมกับเพื่อนเป็นกลุ่ม	2	ดีมาก		
การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น	การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ	2	ดีมาก	1.93	ดีมาก
	การปฏิบัติตามข้อตกลงของครูได้อย่างถูกต้อง	1.86	ดีมาก		

จากตาราง พบว่า ผลการศึกษาศักยภาพการสังเกตพฤติกรรมของเด็กปฐมวัย หลังใช้แผนการจัดกิจกรรมการเล่นไทยเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย ใน 8 สัปดาห์ ด้านการกล้าแสดงออกมีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 1.75 อยู่ในเกณฑ์ ดี ด้านการเล่นและทำงานแบบร่วมมือร่วมใจมีคะแนนเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 1.93 อยู่ในเกณฑ์ ดีมาก และด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นมีคะแนนเฉลี่ยรวมอยู่ที่ 1.93 อยู่ในเกณฑ์ ดีมาก

แผนภูมิแสดงค่าคะแนนแผนการจัดกิจกรรมการเล่นไทยเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย ใน 8 สัปดาห์

จากแผนภูมิพบว่า ค่าเฉลี่ยการจัดกิจกรรมการเล่นไทยเพื่อส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย ที่สูงสุดคือด้านการเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น ในตัวบ่งชี้พฤติกรรมข้อที่ 2 คือการเล่นหรือทำงานร่วมกับ

เพื่อนเป็นกลุ่ม ซึ่งมีค่าเฉลี่ยนเท่ากับด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ในตัวบ่งชี้พฤติกรรมข้อที่ 1 คือการให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยทั้งสองด้านมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2 และยังมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ

สรุปและอภิปรายผล

ผลการวิจัยพบว่า หลังการจัดกิจกรรมการเล่นไทยเด็กมีค่าเฉลี่ยของทักษะทางสังคมสูงขึ้นตามลำดับ มีคะแนนค่าเฉลี่ยรวม ดังนี้ 1.75 1.94 และ 1.94 ตามลำดับ ซึ่งในสัปดาห์ที่ 1 2 อยู่ในระดับที่ดี และสัปดาห์ที่ 3 4 5 6 7 และ 8 อยู่ในระดับที่ดีมาก ในภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก และถือว่าผ่านเกณฑ์ 80%

เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล 2/1 โรงเรียนพัฒนาเด็กศรีจันทร์ หลังได้รับการจัดกิจกรรมการเล่นไทยเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคม พบว่า คะแนนทักษะทางสังคมด้านการกล้าแสดงออก การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น และด้านการมีปฏิสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัย อยู่ในระดับที่ดีและดีมาก ทั้งนี้เนื่องจากการจัดกิจกรรมการเล่นไทยเป็นกิจกรรมที่เด็กได้ทำกิจกรรมด้วยตนเอง เด็กได้ฝึกการกล้าแสดงออก การเล่นและการทำงานร่วมกับผู้อื่น และด้านการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น ขณะทำกิจกรรมเด็กเรียนรู้จากการเห็นอย่างเป็นรูปธรรม การเรียนรู้จากสิ่งใกล้ตัวเด็ก โดยเริ่มจากการฟังครูอธิบายกติกาการเล่นอย่างเสียงดัง ฟังชัด การสาธิตจากครูและตัวแทน เด็กเรียนรู้อย่างเข้าใจจากการทำกิจกรรมด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับแบนดูรา (Bandura, 1986) ที่อธิบายว่า การเรียนรู้ของมนุษย์ เกิดจากพฤติกรรมของบุคคลนั้น มีปฏิสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องระหว่างบุคคลและสิ่งแวดล้อม ซึ่งทฤษฎีนี้ เน้นบุคคลเกิดการเรียนรู้โดยการให้ตัวแบบ โดยผู้เรียนจะทำการลอกเลียนแบบจากตัวแบบการเรียนรู้ดังกล่าวนี้ เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยการสังเกตพฤติกรรมของตัวแบบ การสังเกต การตอบสนอง และปฏิกิริยาต่าง ๆ ของตัวแบบสภาพแวดล้อมของตัวแบบ ผลการกระทำ คำบอกเล่า และความน่าเชื่อถือของตัวแบบได้เป็นสิ่งสำคัญประการแรก และในบทบาทของครูผู้สอน ครูเป็นผู้สาคิการทำกิจกรรมและกระตุ้นให้เด็กได้ลงมือทำกิจกรรม ซึ่งจากการจัดกิจกรรมการเล่นไทยสามารถพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัยตรงกับที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2561: 116) ได้อธิบายถึงทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย ว่าเป็นความสามารถในการสร้างสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น ปรับตัวในการเล่นและอยู่ร่วมกับผู้อื่น สามารถทำหน้าที่ตามบทบาทของตน ทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความรับผิดชอบ เรียนรู้การปรับตัวให้เข้ากับเด็กอื่น รู้จักร่วมมือในการเล่นกับกลุ่มเพื่อน ปฏิบัติตามข้อตกลงในการเล่น

การจัดกิจกรรมการเล่นไทยเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย ใช้เวลาในการวิจัย 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 1 วัน วันละ 30 นาที รวม 4 ชั่วโมง ในช่วงแรกที่เริ่มการจัดกิจกรรม เด็กบางคนยังไม่ปฏิบัติตามกติกา ไม่เข้าร่วมกิจกรรม และมีบางคนสามารถให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมแต่ยังไม่มีความสัมพันธ์กับเพื่อน กิจกรรมที่จัดในครั้งถัดมา เด็กเริ่มมีปฏิสัมพันธ์กับครูเพิ่มขึ้น มีความกล้าแสดงออก กล้าที่จะพูดคุยมกขึ้น ในส่วนของทักษะทางสังคมของเด็ก ในช่วงแรกที่เป็นกิจกรรมกระต่ายขาเดียวและกิจกรรมกาฟักไข่ เด็กสามารถแสดงท่าทางตามจินตนาการของตนเองได้ แต่มีบางกิจกรรมที่เด็กเคยเล่นหรือทำกิจกรรมมาแล้ว ได้แก่ ชักเยื่อมอญซ่อนผ้า และรีริข้าวสาร เด็กก็สามารถทำกิจกรรมได้เป็นอย่างดี บางกิจกรรมที่เด็กบางคนเคยเห็นแต่ไม่เคยเล่นได้แก่ งูกินหางและโพงพาง ที่มีบทร้องเด็กให้ความสนใจและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม และกิจกรรมที่เด็กเคยเข้าร่วมแต่มีบางคนไม่ให้ความร่วมมือ คือ กิจกรรมวิ่งเปี้ยว หรือที่เด็กรู้จักในชื่อของกิจกรรม

วิ่งซูปเปอร์แมน เด็กบางคนไม่ให้ความร่วมมือเพราะเขินอายในการเล่นคือการใส่กางเกงในวิ่งและสลัดไปเรื่อย ๆ แต่เมื่อครูให้กำลังใจและกระตุ้น อีกทั้งมีเพื่อน ๆ ให้กำลังใจเด็กก็สามารถทำกิจกรรมได้

ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเล่นไทยในงานวิจัยครั้งนี้ สามารถส่งเสริมทักษะทางสังคมของเด็กปฐมวัย ได้เป็นอย่างดี ซึ่งส่งผลให้เด็กมีความสามารถในการกล้าแสดงออก ทั้งการพูด การลงมือทำ การเล่น การทำงาน ร่วมกับผู้อื่น และการมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกับผู้อื่นได้ดีขึ้น อันจะเป็นผลให้เด็กสามารถพัฒนาทักษะต่าง ๆ ได้แก่ การแสดงออกด้านการพูดด้วยความมั่นใจ เสียงดัง ฟังชัด การลงมือทำกิจกรรมด้วยตนเอง การร่วมสนทนาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การเล่นหรือทำงานร่วมกับเพื่อนเป็นกลุ่ม การให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ และการปฏิบัติตามข้อตกลงของครูได้อย่างถูกต้อง ซึ่งเป็นทักษะที่จะส่งผลให้เด็กปฐมวัยมีความพร้อมและความสามารถในการใช้ชีวิตเมื่อเติบโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ สามารถดำรงชีวิตอยู่อย่าง มีความสุขและพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำไปใช้

1.1 การนำเอากิจกรรมการเล่นไทยไปใช้ควรศึกษาขั้นตอนในการจัดกิจกรรม และแผนการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อสร้างความเข้าใจพื้นฐานก่อนการปฏิบัติ

1.2 ศึกษาทักษะทางสังคมแต่ละทักษะอย่างละเอียด เนื่องจากทักษะทางสังคมมีความหลากหลาย และการพัฒนาในแต่ละทักษะมีลำดับขั้นตอนและความแตกต่างในรูปแบบของจุดประสงค์ของการพัฒนา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยในชั้นเรียนครั้งต่อไป

จากการวิจัย ผู้วิจัยได้พบปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการวิจัย ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ต่อการวิจัย ดังนี้

2.1 ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเล่นไทยที่สามารถพัฒนาในทักษะทางสังคมสำหรับเด็กปฐมวัยด้านอื่น ๆ ได้แก่ ทักษะการจัดการกับตนเอง การรู้จักและยอมรับตนเอง การวางแผนการทำงาน การควบคุมตนเอง การแสดงพฤติกรรมอย่างเหมาะสมในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับสังคมและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

2.2 ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเล่นไทยที่สามารถพัฒนาในทักษะด้านอื่น ๆ ของเด็กปฐมวัย ได้แก่ ทักษะทางคณิตศาสตร์ ทักษะด้านการพูด ทักษะด้านร่างกาย ทักษะด้านสติปัญญา เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2554). การเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน 3 - 5 ปี. กรุงเทพฯ: โขติสุขการพิมพ์.
- คณิง สายแก้ว. (2555). การศึกษาปฐมวัย. มหาสารคาม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- จิตรา ชนะกุล. (2548). เอกสารประกอบการสอน รายวิชาการประเมินผลพัฒนาการเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนครินทร์.

- ฉวี บุญทูล. (2557). ผลการส่งเสริมพัฒนาการด้านสังคมของเด็กปฐมวัยโดยใช้ชุดกิจกรรมการเล่น
ที่บ้าน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราช
ภัฏบุรีรัมย์.
- ฐิตาภา จันปุ่ม. (2555). การจัดกิจกรรมการเล่นิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมติที่มีผลต่อพฤติกรรม
ทางสังคมของเด็กปฐมวัย. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตร
และการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- _____ .ทักษะพื้นฐานละครสร้างสรรค์. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร.
- ทัศนัย อุดมพันธ์. (2541). การศึกษาพฤติกรรมทางสังคมของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์
ทิตนา แวมมณี. (2551). 14 วิธีสอนสำหรับครูมีอาชีพ. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2542). เกมการเล่นสำหรับเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: พิสิกส์เซ็นเตอร์.
- รัชดาภรณ์ อินทะนิน. (2544). การศึกษาแนวโน้มและอัตราการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียน
ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร.
- วีณา ประชากุล. (2550). เอกสารประกอบการสอนวิชา ทักษะทางสังคมสำหรับเด็กปฐมวัย.
มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action: A social cognitive theory*.
Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.